

## บทบรรณาธิการ

**คำถาม** ศาลพิพากษาว่าจำเลย (อายุ ๑๕ ปี) กระทำความผิดฐานรับของโจร ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย ในการบังคับคดีส่วนแพ่ง ผู้เสียหายจะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินของมารดาจำเลยโดยอ้างว่า มารดาจำเลยต้องร่วมรับผิดชอบจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๕ ได้หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๔๗/๒๕๕๘** แม้ในคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา กฎหมายจะให้อำนาจพนักงานอัยการเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ และเมื่อศาลมีคำสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแล้วให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษิตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๕๐ ก็ตามแต่ในส่วนของการบังคับคดี ส่วนแพ่ง ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔๙ ยังคงให้นำ ป.วิ.พ. มาใช้บังคับดังนี้เมื่อ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วนคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอาศัยและตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ดังนี้ บุคคลที่จะถูกบังคับคดีได้จึงต้องเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เมื่อมารดาของจำเลยไม่ได้เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ประกอบกับคดีนี้ไม่เข้ากรณีที่ผลของคำพิพากษาดูกพันบุคคลภายนอก ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๕ ผู้ร้องจึงไม่อาจบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของมารดาจำเลยได้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่ามารดาของจำเลยต้องร่วมรับผิดชอบจำเลยในมูลละเมิดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๙ นั้น เป็นเรื่องและผู้ร้องต้องใช้สิทธิทางแพ่ง ฟ้องร้องให้มารดาของจำเลยร่วมรับผิดชอบในฐานะละเมิดเป็นอีกคดีหนึ่ง ดังนี้เมื่อไม่ปรากฏว่ามารดาของจำเลยต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายอย่างไร ผู้ร้องจึงไม่อาจอ้างคำพิพากษาคดีนี้ เพื่อนำไปใช้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของมารดาจำเลยได้

**คำถาม** คำให้การที่ขัดแย้งกันเองจะก่อให้เกิดประเด็นข้อพิพาทหรือไม่ การนำสืบนอกประเด็นข้อพิพาทจะถือว่าเป็นข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นหรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๗๐๔/๒๕๕๘** คำให้การตอนแรกของจำเลยรับว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๔๓๘ และต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้อยู่ในเขตที่ดินของโจทก์เท่ากับอ้างว่าจำเลยไม่ได้บุกรุกเข้าไปในที่ดินของโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย แต่คำให้การอีกตอนหนึ่งของจำเลยกลับต่อสู้ว่า หากที่ดินบางส่วนของโจทก์อยู่รวมในที่ดินพิพาท ซึ่งมีความหมายว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตโฉนดที่ดินของโจทก์ จำเลยก็ได้ครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาทจนได้กรรมสิทธิ์แล้ว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลย จึงเป็นคำให้การที่ขัดแย้งกันเองเป็นคำให้การที่ไม่ขัดแย้ง ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง และไม่ก่อให้เกิดประเด็นข้อพิพาทเรื่องการครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาท เมื่อคำให้การของจำเลยไม่ก่อให้เกิดประเด็นข้อพิพาทเรื่องการครอบครองปรปักษ์ ดังนั้น การนำสืบพยานของจำเลยในเรื่องดังกล่าวจึงเป็นการนำสืบนอกประเด็นข้อพิพาทที่ต้องห้ามให้รับฟัง และถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๗ (๑) และมาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๘๖/๒๕๕๘** ข้อที่ว่ากันมาแล้วหรือมิได้ว่ากันมาแล้ว โดยชอบในศาลชั้นต้นหรือไม่จะต้องพิจารณาจากคำฟ้อง คำให้การ และประเด็นข้อพิพาทในคดีเป็นสำคัญ ไม่ใช่พิจารณาจากข้อเท็จจริงและการนำสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณา จำเลยทั้งสองไม่ได้ให้การต่อสู้เรื่องฟ้องโจทก์ขาดอายุความ แม้ทนายจำเลยทั้งสองจะได้ถามค้านพยานโจทก์ไว้โดยขัดแย้งตามที่จำเลยทั้งสองอ้างมาในฎีกา แต่เมื่อจำเลยไม่ได้ให้การต่อสู้เป็นประเด็นข้อพิพาทไว้ จึงมิใช่เป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้ว โดยชอบในศาลชั้นต้น ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

**คำถาม** คดีร้องขอคืนของกลางที่ศาลสั่งริบ หากผู้ร้องไม่มาศาลในวันนัดไต่สวน ศาลชั้นต้นจะต้องดำเนินการอย่างไร และผู้ร้องมีสิทธิอย่างไร

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๓๖/๒๕๕๑** การที่ผู้ร้องไม่มาศาลในวันนัดไต่สวน คำร้องขอคืนของกลางต้องด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบด้วยมาตรา ๑๘๑ ซึ่งศาลชั้นต้นชอบที่จะยกฟ้องเสียโดยอาศัยเหตุดังกล่าว และผู้ร้องมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ภายในสิบห้าวัน การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่าผู้ร้องทราบนัดแล้วไม่มาศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องถือว่าผู้ร้องไม่มีพยานมาศาล และให้ยกคำร้องจึงเป็นการไม่ชอบ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ศาลชั้นต้นจะยกคำร้องของผู้ร้องโดยถือว่าผู้ร้องไม่มีพยานมาสืบ ก็ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้ร้องที่จะยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่แล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าว

**คำถาม** หนังสือสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างระบุว่า "ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่ทำการแก้ไข หรือเพิ่มเติมหรือลดงานจากแบบรูปและรายการละเอียดตามสัญญาได้... โดยกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร" ผู้รับจ้างจะนำพยานบุคคลมาสืบว่า ผู้ว่าจ้างให้ผู้รับจ้างทำการก่อสร้างเพิ่มเติมจากแบบแปลนเดิมตามที่ตกลงกันไว้ นั้น เป็นการนำพยานบุคคลมาสืบเพิ่มเติม ตัดทอน หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสาร ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ (ข) หรือไม่

**คำตอบ** มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

**คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๖๖/๒๕๕๒** หนังสือสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง ที่จำเลยว่าจ้างโจทก์ก่อสร้างอาคารนั้นเป็นสัญญาจ้างทำของ ซึ่งกฎหมายมิได้บังคับให้ต้องมีพยานเอกสารแสดง ฉะนั้นโจทก์จึงสามารถนำสืบพยานบุคคลว่าจำเลยตกลงยินยอมให้โจทก์ก่อสร้างเพิ่มเติมผิดไปจากแบบแปลนที่ตกลงไว้เดิมได้ไม่ต้องห้ามนำพยานบุคคลมาสืบเปลี่ยนแปลงข้อความในเอกสารนั้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ (ข) ทั้งนี้ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๐๗/๒๕๓๘

**คำถาม** โจทก์และทนายโจทก์ไม่มาศาลตามกำหนดนัดศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้ยกฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๖๖ ประกอบมาตรา ๑๘๑ โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์มีสิทธิฎีกาได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำสั่งศาลฎีกาที่ ท.๒๕๒๙/๒๕๕๓ โจทก์ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้อง ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืน ไม่ใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ ไม่ตกอยู่ในบังคับห้ามมิให้คู่ความฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐

คำพิพากษากฎีกาที่ ๙๒๘๐/๒๕๕๑ คดีนี้เป็นเรื่องที่โจทก์ขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องและศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ดังนี้ จึงไม่ใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์แต่ประการใด จะนำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาบังคับแก่กรณีเช่นนี้หาได้ไม่ โจทก์ย่อมมีสิทธิฎีกาได้

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษฐานพยายามฆ่าผู้อื่นระหว่างพิจารณาผู้เสียหายถึงแก่ความตาย โจทก์จะขอแก้ไขคำฟ้องเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๘๓๔๐/๒๕๔๐ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยใช้ไม้ทุบตีและใช้กำลังชกต่อยผู้เสียหายที่อวัยวะสำคัญ ขณะยื่นฟ้องโจทก์ไม่ทราบว่ามีผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ไม่อยู่ในวิสัยที่จะฟ้องจำเลยว่าฐานฆ่าผู้อื่น ต่อมาเมื่อโจทก์ทราบว่าผู้เสียหายถึงแก่ความตายอันเป็นผลสืบเนื่องจากบาดแผลที่ถูกทำร้าย ซึ่งเป็นการกระทำเดียวกันกับคำฟ้อง โจทก์จึงมีอำนาจขอแก้ไขฟ้องเป็นฆ่าผู้เสียหาย และขอแก้บทลงโทษประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๒๘๘, +๒๙๗ ได้ เพราะการแก้หรือเพิ่มเติมฐานความผิดมิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบ ทั้งพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาเพิ่มเติมฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ จึงไม่ทำให้จำเลยหลงต่อสู้อย่างไร

ขอให้นักศึกษาทุกคนประสบความสำเร็จในการสอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์  
บรรณาธิการ